

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 329/07-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 3. decembra 2007 predbežne prerokoval sťažnosť Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, H., zastúpeného advokátom JUDr. D. F., Advokátska kancelária, H., vo veci namietaného porušenia základného práva zaručeného čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky rozsudkom Krajského súdu v Prešove z 1. marca 2007 vydaným v konaní vedenom pod sp. zn. 1 S 192/2005 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny H. o d m i e t a ako podanú zjavne neoprávnenou osobou.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 25. júna 2007 doručená sťažnosť Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, H. (ďalej len „sťažovateľ“), v ktorej tvrdí, že rozsudkom Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) z 1. marca 2007 vydaným v konaní vedenom pod sp. zn. 1 S 192/2005 došlo k porušeniu základného

práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“).

Z obsahu sťažnosti i napadnutého rozsudku krajského súdu vyplýva, že sťažovateľ mal v konaní pred krajským súdom postavenie orgánu verejnej správy, ktorého rozhodnutie bolo preskúmané v správnom súdnictve podľa § 247 až 250k Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“). Krajský súd rozsudkom z 1. marca 2007 rozhodol tak, že zrušil rozhodnutie sťažovateľa zo 17. októbra 2005 č. 13487/2005-ÚR a vrátil mu vec na ďalšie konanie podľa § 250j ods. 2 písm. d) OSP.

Podľa názoru sťažovateľa týmto rozhodnutím došlo zo strany krajského súdu k porušeniu čl. 46 ods. 1 ústavy, pretože krajský súd nemohol v tom čase v dôsledku prebiehajúceho konania o proteste prokurátora proti rozhodnutiu orgánu nadriadeného sťažovateľovi, ktoré malo mimoriadny význam pre rozhodnutie krajského súdu, uložiť sťažovateľovi vydanie nového rozhodnutia. Nezákonnosť napadnutého rozsudku krajského súdu vidí sťažovateľ aj v tom, že krajský súd mal v dôsledku protestu prokurátora podaného proti rozhodnutiu orgánu nadriadeného sťažovateľovi prerušiť konanie. Nakoniec, porušenie označeného základného práva nastalo podľa sťažovateľa aj tým, že krajský súd „uložil sťažovateľovi rozhodnúť o právnom vzťahu, ktorý v čase rozhodovania KS v Prešove už objektívne neexistoval a ani v súčasnej dobe neexistuje“, i tým, že vo svojom rozsudku nevyslovil konkrétny právny názor, ako má sťažovateľ vo veci opätovne rozhodnúť, „ale použil len príliš všeobecnú a neurčitú formuláciu, keď uviedol, že v ďalšom konaní je povinný správny orgán rozhodnúť meritórne vo veci štátnozamestnaneckého pomeru a dôsledne rešpektovať ustanovenia zák. č. 312/2001 Z. z. o štátnej službe, ako aj zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní“.

V závere svojej sťažnosti sťažovateľ žiada, aby ústavný súd vydal tento nález:

„1. Základné právo sťažovateľa Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v H., právo na súdnu ochranu upravenú v čl. 46 ods. 1 Ústavy SR rozsudkom Krajského súdu v Prešove spis. zn. 1S/192/2005 – 57 zo dňa 1. 3. 2007 bolo porušené.

2. Rozsudok 1S/192/2005 – 57 zo dňa 1. 3. 2007 sa zrušuje a vec sa vracia Krajskému súdu v Prešove na ďalšie konanie.

3. Súd priznáva sťažovateľovi nárok na úhradu trov konania a právnenému zástupcovi sťažovateľa nárok na náhradu trov právneho zastúpenia.“

Sťažovateľ požiadal ústavný súd aj o odklad vykonateľnosti napadnutého rozsudku krajského súdu.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každú sťažnosť predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní sťažnosti ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jej prijatiu na ďalšie konanie.

Ústavný súd skúmal aj to, či sťažnosť bola podaná oprávnenou osobou, t. j. fyzickou osobou alebo právnickou osobou, ktorá je nositeľom základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy podľa čl. 127 ods. 1 ústavy.

Podľa § 2 písm. c) zákona č. 453/2003 Z. z. o orgánoch štátnej správy v oblasti sociálnych vecí, rodiny a služieb zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 453/2003 Z. z.“) úrad práce, sociálnych vecí a rodiny je orgánom štátnej správy v oblasti sociálnych vecí a služieb zamestnanosti. Zároveň podľa § 5 ods. 2 zákona č. 453/2003 Z. z. je úrad práce, sociálnych vecí a rodiny

rozpočtovou organizáciou štátu, ktorá je svojimi príjmami a výdavkami zapojená na rozpočet Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny. Z uvedeného vyplýva, že sťažovateľ je právnickou osobou (§ 21 ods. 1 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).

Sťažovateľ v konaní pred krajským súdom vystupoval síce ako účastník konania, ale v postavení orgánu podľa citovaného § 2 zákona č. 453/2003 Z. z., ktorého zákonnosť rozhodnutia bola predmetom súdneho prieskumu v správnom súdnictve. Ako orgán verejnej správy vykonávajúci verejnú moc konal a rozhodoval v mene štátu.

V konaní podľa čl. 127 ods. 1 ústavy môže podľa názoru ústavného súdu uplatniť a realizovať svoje základné právo na súdnu ochranu len účastník konania vedeného sťažovateľom, a to podaním žaloby proti právoplatnému rozhodnutiu sťažovateľa. Ústavný súd už judikoval, že v takom type verejného súdnictva, akým je správne súdnictvo podľa § 247 až § 250k OSP, je pojmovo vylúčené, aby orgán verejnej správy, akým je sťažovateľ, mohol uplatňovať a realizovať základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Na podporu tohto záveru možno uviesť, že sťažovateľ nie je v žiadnom prípade oprávnený na začatie konania podľa § 247 až § 250k OSP, pretože jeho procesné postavenie sa odvodzuje výlučne z toho, že v tomto konaní sa preskúmava zákonnosť jeho rozhodnutí, ktoré boli vynesené v procesnom postupe, kde sťažovateľ mal nadradené, mocenské postavenie voči účastníkovi konania, ktorý sa proti tomu postaveniu mohol v konečnom dôsledku brániť aj žalobou v správnom súdnictve (čl. 46 ods. 2 ústavy, ustanovenia OSP o správnom súdnictve, IV. ÚS 194/04).

V tejto spojitosti ústavný súd pripomína, že podľa čl. 34 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) súd môže prijímať sťažnosti od ktoréhokoľvek jednotlivca, mimovládnej organizácie alebo od skupiny osôb, ktoré sa považujú za poškodené v dôsledku porušenia práv priznaných dohovorom alebo jeho protokolmi. V tomto článku dohovoru je definované postavenie sťažovateľa spôsobom, ktorý v celom rozsahu vylučuje ako sťažovateľa orgán verejnej moci konajúci v mene štátu a rozhodujúci o právach a povinnostiach osôb, ktoré sú účastníkmi v konaní pred ním.

Na tomto prístupe ústavného súdu nemení nič ani skutočnosť, že sťažovateľ je považovaný za právnickú osobu. Priznanie právnej subjektivity podľa názoru ústavného súdu neznamena priznanie subjektivity v rozsahu nositeľa základných práv a slobôd v zmysle čl. 127 ods. 1 ústavy.

Článok 127 ústavy v znení účinnom od 1. januára 2002 podľa názoru ústavného súdu zvýraznil prirodzenú koncepciu základných práv a slobôd podľa ústavy okrem iného aj tým, že z hľadiska ochrany poskytovanej ústavným súdom už nerozlišuje medzi ochranou základných práv a slobôd zaručených v ústave a ochranou ľudských práv a základných slobôd zaručených v príslušnej medzinárodnej zmluve o ľudských právach a základných slobodách, že bez ohľadu na tento prameň práva môže ústavný súd rovnakým spôsobom sankcionovať ich porušenia tým, že napr. zruší rozhodnutie, opatrenie alebo zásah, ktorým boli porušené, a dokonca môže priznať tomu, koho práva boli takto porušené, primerané finančné zadosťučinenie, čo sú právne prostriedky nápravy svojou povahou typické pre individuálnu ochranu základných práv a slobôd, a nie pre ochranu orgánov verejnej moci a na ich roveň postavených právnických osôb (I. ÚS 69/04).

Predpokladom legitimácie na podanie sťažnosti podľa čl. 127 ústavy je to, že fyzická osoba alebo právnická osoba má spôsobilosť byť nositeľom základných práv a slobôd. V zásade nie je vylúčené, aby aj orgány verejnej moci podali sťažnosť podľa čl. 127 ústavy (napr. vo vlastníckych sporoch, keď vystupujú v súkromnoprávných vzťahoch v rovnom postavení s ostatnými účastníkmi konania). Avšak môžu tak urobiť iba vtedy, ak je splnená podmienka, že v konkrétnom prípade mohli byť a aj v skutočnosti boli nositeľmi ústavou zaručených základných práv alebo slobôd. Orgán verejnej moci môže podať sťažnosť, len pokiaľ sa ho to týka tak ako „každého“, a nie ako „nositeľa verejných úloh (verejného záujmu)“. Pokiaľ štát vystupuje v príslušnom právnom vzťahu ako subjekt verejného práva a súčasne ako nositeľ verejnej moci, z povahy veci vyplýva, že nie je a ani nemôže byť nositeľom (subjektom) základných práv a slobôd (II. ÚS 19/04).

Z toho vyplýva, že sťažovateľ je osobou, ktorá je zjavne neoprávnená na podanie sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, a preto ústavný súd odmietol jeho sťažnosť už pri predbežnom prerokovaní sťažnosti (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde sa ústavný súd ďalšími návrhmi sťažovateľa obsiahnutými v petite jeho sťažnosti nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 3. decembra 2007